

Viešojo intereso gynimas statybų srityje

Marijus Šalčius,
*Kauno apygardos prokuratūros
Viešojo intereso gynimo skyriaus
vyriausiasis prokuroras*

Prokurorai, nustatę asmens, visuomenės, valstybės teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, viešąjį interesą gina įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka pagal asmens, valstybės ar savivaldybių institucijos arba įstaigos pranešimą, pasiūlymą, pareiškimą, skundą arba savo iniciatyva, taip pat ir tais atvejais, kai kitų institucijų pareigūnai, tarnautojai ar jiems prilyginti asmenys, privalantys ginti šį interesą, nesiėmė priemonių pažeidimams pašalinti. (*Prokuratūros įstatymo 19 str. redakcija iki 2012-01-01*)

Prokurorai gina viešąjį interesą, kai 1) nustato teisės akto pažeidimą, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, ir 2) toks pažeidimas laikytinas viešojo intereso pažeidimu, o 3) valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos ar įmonės, kurių veiklos srityse buvo padarytas teisės aktų akto pažeidimas, nesiėmė priemonių jam pašalinti arba kai tokios kompetentingos institucijos nėra. (*Prokuratūros įstatymo 19 str. redakcija nuo 2012-01-01*).

Prokurorai, turėdami pagrindą manyti, kad yra pažeisti teisės aktų reikalavimai, gindami viešąjį interesą, turi įgaliojimus:

- 1) kreiptis į teismą su ieškiniu, pareiškimu, prašymu, įstoti į bylą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko;
- 2) nutarimu reikalauti iš valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų ar įmonių jų veiklos srityse spręsti dėl priemonių teisės pažeidimams pašalinti taikymo ir per 20 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo dienos informuoti prokuratūrą apie priimtą sprendimą, taip pat per 20 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos pateikti prokuratūrai informaciją apie jo vykdymo rezultatus;
- 3) nutarimu įspėti valstybės pareigūną, valstybės tarnautoją ar jiems prilygintą asmenį, kad nedarytų teisės pažeidimų;
- 4) nutarimu reikalauti atlikti valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiklos tarnybinį patikrinimą.

Problemos su kuriomis susiduria prokuratūra gindama viešąjį interesą statybų srityje (1):

- 1) Nuolat kintanti viešojo intereso sąvoka;
- 2) Pasikeitusi praktika dėl kaltų asmenų nustatymo ir žalos atlyginimo, neteisėto statinio griovimo atveju (*EŽTT sprendimas byloje Tumeliai prieš Lietuvą (peticijos Nr. 25545/14) 2018 01 09*);
- 3) viešojo intereso gynimo inicijavimas, kuomet akivaizdu, kad jau yra suėję senaties terminai;
- 4) Delsimas kreiptis į prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo;

Problemos su kuriomis susiduria prokuratūra gindama viešąjį interesą statybų srityje (2):

- 5) Atsakomybės išvengimas konstatavus pažeidimą;
- 6) Tarpinstitucinio dialogo nebuvimas;
- 7) Neišsamios valstybės institucijų išvados dėl pažeidimų padarytų statybų srityje.

Marijus Šalčius,
Kauno apygardos prokuratūros
Viešojo intereso gynimo skyriaus
vyriausiasis prokuroras
Tel. nr. +370 37 40 96 21
El. p.: marijus.salcius@prokuraturos.lt